

Pestprotocol van CBS De Vuurvlinder:

Voorwoord:

Pesten op school kan een complex probleem zijn.

Als school zul je hier op een goede manier mee om moeten gaan.

In de eerste plaats moet het als een probleem worden gezien door alle betrokken partijen; leerlingen, ouders en leerkrachten.

De school dient te beschikken over een preventieve aanpak. Deze bestaat onder andere uit de behandeling van het onderwerp met de leerlingen, waarna met hen afspraken worden gemaakt, bestaande uit regels en consequenties.

Komt het pesten toch voor, dan dienen leerkrachten dit te signaleren en duidelijk stelling te nemen.

De school dient te beschikken over een protocol, waarin vastgelegd is hoe zij om zal gaan met pestgedrag.

Als het pestgedrag op een heldere en duidelijke wijze wordt aangepakt en alle betrokkenen zich verantwoordelijk voelen voor een goed schoolklimaat, dan zal de Vuurvlinder een fijne en veilige school kunnen zijn voor alle leerlingen.

Wat is het pestprotocol ?

Het pestprotocol vormt de verklaring van het schoolteam waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school volgens een, vooraf, bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

Uitgangspunt hiervoor is:

De Vuurvlinder wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn.

Dit brengt met zich mee dat wij expliciet stelling zullen nemen tegen pestgedrag en concrete maatregelen zullen nemen wanneer wij pestgedrag signaleren of gemeld krijgen.

Pesten of plagen?

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag vind je bij kinderen van alle leeftijden en in alle bevolkingsgroepen. Het is belangrijk oog te hebben voor het onderscheid tussen pesten en plagen.

- a. Plagen is vaak een incidenteel, onbezonnen en spontaan negatief gedrag. M.a.w. het is eerder een onschuldige, eenmalige activiteit waarbij humor een rol kan spelen. Het herhaaldelijk en langdurig karakter ontbreekt hier. Het plagen speelt zich af tussen twee (kinderen of groepen) min of meer gelijken.
- b. Wanneer een leerling echter gepest wordt, betekent dit dat hij continu het slachtoffer is van pesterijen. Wat hij ook doet, het is nooit goed. Het pesten speelt ook niet tussen twee gelijken, maar de onmacht van het slachtoffer staat tegenover de almacht van de pester(s).

Preventieve maatregelen:

- De school vindt de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen belangrijk. Het respectvol omgaan met elkaar, het luisteren naar elkaar en het accepteren dat iedereen uniek is, vormen hierbij de uitgangspunten. (Leefstijl)
- Aan het begin van ieder schooljaar formuleert de leerkracht met de leerlingen de meer algemene afspraken en regels in de klas. De regels worden zichtbaar gemaakt in het eigen lokaal.
- De eerste schoolweken doen de leerkrachten en de kinderen aan groepsvormende activiteiten
- Expliciet wordt er aandacht besteed aan pestgedrag; wat is pestgedrag en wat doet de leerkracht eraan indien het toch voorkomt.
- De leerlingen worden gevoelig gemaakt voor wat zij elkaar kunnen aan doen. Dit kan met behulp van een boek, een verhaal, de pestkist of een video. Dit zal afhankelijk zijn van de leeftijd van de kinderen.
- We streven naar algemeen te hanteren regels voor de gehele school en specifieke regels voor de parallelgroepen.
- Bij een probleem dat de leerling of de ouders niet aan de leerkracht durft te vertellen, kunnen zij naar de vertrouwenspersoon gaan. Deze vertrouwenspersoon koppelt het probleem vervolgens terug naar de directeur. Vervolgens kan er aan de aanpak van het probleem gewerkt worden. De vertrouwenspersonen op onze school voor de kinderen zijn Aletta Slagter en Jeanette v.d. Sluis. Kinderen van school kunnen ook gebruikmaken van een "eigen" brievenbus voor bespreekbaar maken van belangrijke onderwerpen. Brievenbus hangt bij de ruimte van de interne begeleiding.

De "vijfsporenaanpak" van het pestprobleem:

Voor het kind, dat op school stelselmatig getreiterd wordt door een groep medeleerlingen, wordt het schoolgaan een angstig gebeuren. Het is een probleem dat voor het kind opgelost moet worden. Het kind begrijpt vaak niet waarom het gepest wordt. Wanneer dergelijke problemen niet snel opgelost worden heeft dat verregaande gevolgen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van dit kind.

Wanneer er sprake is van pestgedrag in een klas, is dit geen individueel probleem maar een groepsprobleem. Er zijn verschillende belanghebbenden: het gepeste kind, de pester(s), de zwijgende middengroep, de ouders en de leerkracht, maar het team kan ook een belanghebbende zijn bij een groepsprobleem. Dit houdt in dat een aanpak van het verschijnsel, wil ze adequaat zijn, zich moet richten op een gelijktijdige hulp aan deze vijf groepen.

Het kind dat gepest wordt is in principe een onschuldig kind, naar wie de agressie die zich in de groep bevindt, zich heeft verplaatst. Die agressie kan gebaseerd zijn op ondermeer frustratie die bepaalde kinderen thuis of op school ervaren. Het kan zijn dat de kinderen deze agressie niet durven te uiten tegen de echte bron van frustratie. Zij verplaatsen in dit geval de agressie naar een kind in de klas.

Concreet betekent dit

1. Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste kind:

Het kind dat gepest is heeft een heel vervelende ervaring meegemaakt. Het zal deze ervaring moeten gaan verwerken. Het kind krijgt de gelegenheid om met de eigen leerkracht

regelmatig bij te praten, wanneer dit niet mogelijk is kan er een beroep gedaan worden op de vertrouwenspersoon. Deze vertrouwenspersoon is meestal de interne begeleidster.

Op vaste tijden komt het kind bij de leerkracht om te vertellen wat er zoal goed en fout is gegaan in die week. Het is zinvol dat de leerling de negatieve gebeurtenissen in een soort dagboek gaat schrijven of tekenen. De leerkracht kan dan al aan het aantal bladzijden zien of het met het kind goed is gegaan. Voor het kind is het belangrijk dat het vervelende gebeurtenissen van zich af leert schrijven/tekenen.

De frequentie van de afspraken zal in het begin vrij groot zijn (b.v. 1 maal per week). Later kan de frequentie, indien mogelijk, teruggebracht worden naar bijvoorbeeld 1 keer per maand. Het initiatief van de bijeenkomsten zal, zeker in het begin van de leerkracht uit moeten gaan. Het vertrouwen bij deze kinderen is vaak zo geschaad dat zij niet zelf hierin het initiatief durven nemen.

Als het pestgedrag blijft voortduren roept de school de hulp in van het SMW en/of Centrum Jeugd en Gezin.

2. Hulp aan de pester:

Kinderen die pesten kunnen een zwakke controle hebben over hun agressie. De hulp aan deze kinderen bestaat uit een aantal activiteiten:

Een gesprek met de pester waarin zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt. Wanneer het gedrag zich weer voordoet komt er een vervolgesprek. Vanaf nu wordt er van elk gesprek een schriftelijk verslag gemaakt. De ouders worden ingelicht over dit gesprek. Als er nog geen verbetering zichtbaar is worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek, eventueel in bijzijn van hun kind.

Het pestgedrag wordt nu ook binnen het team van de school gemeld zodat al het personeel alert is. Indien nodig wordt ook de tussenschoolse opvang op de hoogte gebracht.

Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind.

Als het pestgedrag blijft voortduren roept de school de hulp in van het SMW en/of Centrum Jeugd en Gezin.

3. Hulp aan de zwijgende middengroep

De zwijgende middengroep is van vitaal belang voor de aanpak van het probleem. Uit de middengroep kan informatie gehaald worden wat met het specifieke probleem te maken heeft. Het is dus belangrijk om het probleem bespreekbaar te maken in de groep.

4. De ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.

De ouders van de pesters moeten op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij moeten weten dat hun kind gedrag vertoont waarover zij zich zorgen moeten maken. De ouders van de middengroep moeten zich ook bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind horen dat er een kind gepest wordt in de groep. Deze ouders horen te weten dat wij hen niet als bemoeizuchtig bestempelen. De school moedigt de ouders aan dit samen met de school te bespreken. Ouders kunnen hun kinderen op eenvoudige wijze gevoelig maken voor het onderwerp pesten door hierover met hun kinderen te praten. Door dit te doen geven zij in de eerste plaats aan weet te hebben van dit verschijnsel. In de tweede plaats kunnen zij tegenover hun kinderen de eigen gevoelens over het pesten tonen. Zij zeggen dan bijvoorbeeld dat zij het niet goed vinden dat kinderen elkaar pesten. Praten over pesten is geen klikken. Binnen de school is er altijd de mogelijkheid om het bij een leerkracht te

melden als zij van hun kind horen dat een kind regelmatig gepest wordt. Deze bemoeienis van ouders wordt door het team aangemoedigd. Wanneer het kind zelf slachtoffer wordt van pestgedrag moet het dit altijd aan de ouders en de leerkracht vertellen. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

5. De leerkracht:

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal ondubbelzinnig duidelijk moet maken welk gedrag niet acceptabel is. De leerkracht biedt de gepeste leerling bescherming en spreekt de middengroep aan. Zie ook punt 1 en 2.

Voorbeeldregels van het pestprotocol:

We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.

We hebben respect voor elkaar en lachen elkaar niet uit.

We slaan en schoppen elkaar niet, maar laten elkaar met rust.

Als we ruzie hebben, proberen we dat uit te praten, waarna vergeven en vooral vergeten belangrijk is.

We sluiten elkaar niet buiten, want we vinden dat ieder kind mee mag doen.

Spullen van een ander pakken we niet af en maken we niet kapot.

We roddelen niet over elkaar en zeggen geen lelijke dingen over hoe iemand er uitziet.

We behandelen elkaar zoals we zelf behandeld willen worden.

Kortom: we pesten elkaar niet!

De regels worden zoveel mogelijk op een positieve manier geformuleerd.

Deze regels gelden niet alleen op school, maar ook daarbuiten.

Als er toch iemand wordt gepest, houden we dat niet geheim.

We vertellen het aan de leerkracht of aan een volwassene thuis.

En dat is géén klikken!!!

Hallo jongens en meisjes. Hieronder zie je een aantal vragen. Deze vragen gaan over jezelf, de klas en vooral over je vriendjes en vriendinnetjes. Waarom is dat dan? Nou gewoon omdat meesters en juffen daar heel nieuwsgierig naar zijn. De vragen zijn alleen voor jezelf, dus samen overleggen is niet de bedoeling.

Vragen sociogram:

1: Hoe heet je? _____

2: Naast wie zit je graag op school? _____

3: En als dat niet kan, wie kies je dan als tweede? _____

4: Waarom zit je graag naast deze kinderen? _____

5: Naast en met wie werk je graag? _____

6: En als dat niet kan, wie kies je dan als tweede? _____

7: Waarom werk je graag naast deze kinderen? _____

8: Met wie speel je graag in de pauze? _____

9: En als dat niet kan, wie kies je dan als tweede? _____

10: Waarom speel je zo graag met deze kinderen? _____

11: Met wie speel je graag na schooltijd of in het weekend? _____

12: En als dat niet kan, wie kies je dan als tweede? _____

13: Waarom speel je zo graag met deze kinderen? _____

14: Naast wie zit je liever niet? _____

15: Waarom dan niet? _____

16: Naast en met wie werk je liever niet? _____

17: Waarom is dat zo? _____

18: Met wie speel je liever niet in de pauze? _____

19: Waarom dan niet?

20: Wat vond je er van om dit in te vullen? En als je er nog iets anders over wil schrijven dan mag dat hieronder.

Stappenplan voor de leerkracht

Dit stappenplan gaat in werking op het moment dat je er van overtuigd bent dat van pestgedrag sprake is.

Het stappenplan is bedoeld als een leidraad. De stappen kunnen tegelijk en/of afzonderlijk worden uitgevoerd.

Afspraken die gemaakt worden met ouders en kinderen worden schriftelijk vastgelegd.

Leerkracht	Hulp gepeste kind	Hulp aan de pester	De zwijgende middengroep	De ouders
1. Je signaleert of krijgt signalen dat er gepest wordt.	Je hebt een luisterend oor voor de problemen			
2. Je brengt de situatie in beeld naar aanleiding van de informatie verkregen door gesprekken met het gepeste kind, de pester en de groep.				
3. Je hebt een gesprek met de pester waarin je aangeeft welk gedrag niet geaccepteerd zal worden.		In een gesprek geef je ondubbelzinnig aan dat het gedrag niet wordt geaccepteerd Je vraagt naar de achtergrond van het kind. Hoe beleeft hij/zij het op school.		
4. a. Bespreek dat met de collega's in de betreffende bouw, zodat die ook alert zijn 4. b. Je informeert de ouders van het gepeste kind				Leerkracht informeert de ouders van de gepeste leerling over het pesten en maakt afspraken met hen over de wijze waarop school en ouders elkaar informeren. (zie punt 4)
5. Je informeert de ouders van de pester.				Leerkracht informeert de ouders van de pester over het pestgedrag van hun kind en maakt afspraken met hen over de wijze waarop school en ouders elkaar informeren. (zie punt 4)
6. Groepsgesprek			Vanaf het eerste begin wordt de hele groep d.m.v. een groepsbesprek bij het pestgedrag betrokken. Zij kunnen de leerkracht informeren	
7. Eventueel maak je een sociogram van jouw groep, zodat je zicht krijgt op de verhoudingen binnen de groep	Invullen van een vragenlijst voor een sociogram.	Invullen van een vragenlijst voor een sociogram.	Invullen van een vragenlijst voor een sociogram.	
8. Met behulp van bovenstaande informatie maakt je een plan van aanpak (op schrift), waarin je omschrijft hoe jij de gepeste en de pester wilt begeleiden.				

9. Uitwerking van jouw plan van aanpak, waarin punt 10 en 11 zijn verwerkt.	Afspraak met de leerling dat hij/zij op vaste tijden aan de leerkracht/vertrouwenspersoon zijn/haar verhaal kwijt kan Je maakt aantekeningen van de gesprekken	In het begin een wekelijks gesprek hoe het de afgelopen week is gegaan Je maakt aantekeningen van de gesprekken	Groepsgesprekken over de situatie in de groep.	Je informeert de ouders van zowel de pester als het gepeste kind over de ontwikkelingen en maakt afspraken over de begeleiding van hun kind.
10. Je bespreekt het probleem in de klas om de zwijgende middengroep te mobiliseren. De afspraken met betrekking tot pesten worden geactualiseerd. Heel belangrijk om te benadrukken: praten over pesten is geen klikken!			Groepsgesprekken over de situatie in de groep, plus eventueel een project over pesten.	
11. Daarnaast wordt er ook hulp geboden aan het gepeste kind. Op vaste tijden kan het kind bij de leerkracht komen om te vertellen wat er goed en fout is gegaan in de voorgaande periode. De leerkracht kan het kind een soort dagboek laten bijhouden. Dit wordt tijdens de gesprekken besproken.	Leerling kan zelf een dagboek bijhouden (of d.m.v. tekeningen)			
12. Verbeter het gedrag niet dan een vervolgesprek met de ouders met schriftelijk verslag.				Gesprek met de ouders van zowel de pester als van de gepeste over een verder plan van aanpak
13. Zijn er meerdere kinderen uit de groep bij betrokken dan kan er een ouderavond worden belegd.				Het organiseren van een ouderavond over de pestproblematiek in de groep
14. Wanneer dit nog niet afdoende is dan volgt een gesprek met de ouders en eventueel met het kind.				Gesprek met de ouders van zowel de pester als van de gepeste over een verder plan van aanpak
15. Als het pestgedrag blijft voortduren, roept de school de hulp in van het SMW/CJG. Eventueel de ouders adviseren een hulpverleningsinstantie in te schakelen voor. Bijv. SMW, CJG, JGF				Gesprek met de ouders van de pester en/of het gepeste kind over eventuele hulpverlening